

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

ประเด็นที่ 3 สุขภาพกลุ่มวัย

หัวข้อ ผู้สูงอายุคุณภาพ

เขตสุขภาพที่ 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา รอบที่ 1/2563

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก: กรมการแพทย์, กรมควบคุมโรค และกรมอนามัย

หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม: กรมสุขภาพจิต, กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, กรมการพัฒนาแผนไทย และกรมการแพทย์ทางเลือก

2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

จังหวัดฉะเชิงเทรามีผู้สูงอายุจำนวน 117,368 คน คิดเป็น ร้อยละ 16.50 ของประชากรทั้งหมด (ประชากรทั้งหมด 711,262 คน) ซึ่งจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าระดับเขต (ร้อยละ 14.83) และระดับประเทศ (ร้อยละ 16.72) อำเภอที่มีผู้สูงอายุสูงสุด 3 อำเภอ คือ อำเภอกลองเค็ลื่อน บางคล้า และบ้านโพธิ์ ร้อยละ 22.28, 20.26 และ 18.58 ตามลำดับ อำเภอที่มีจำนวนผู้สูงอายุน้อยสุดคือ อำเภอท่าตะเกียบ ร้อยละ 12.44 และผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้สูงอายุตอนต้น (60-69 ปี) ร้อยละ 53.93 จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (Barthel Activities of Daily Living : ADL) ปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสแรก (ต.ค.-ธ.ค.63) ร้อยละ 40.59 ได้รับการคัดกรองทั้งหมด 43,956 คน พบว่าเป็นผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้ดี (กลุ่มติดสังคม) ร้อยละ 97.63 ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง (กลุ่มติดบ้าน) ร้อยละ 1.82 และผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้น้อยหรือไม่ได้เลย (กลุ่มติดเตียง) ร้อยละ 0.55 ส่วนการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ ได้จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ 106 ชมรม และผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ 84 ชมรม คิดเป็นร้อยละ 79.25

การคัดกรองสุขภาพและโรคทั่วไปในผู้สูงอายุ ได้คัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุโดยใช้แบบ BGS ในไตรมาสแรก (ต.ค.-ธ.ค.63) โรคที่พบบ่อยและกลุ่มอาการสูงอายุ ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคหัวใจและหลอดเลือด และสุขภาพช่องปาก สามารถคัดกรองได้ร้อยละ 34.55, 43.34, 19.38 และ 20.73 ตามลำดับ สำหรับกลุ่ม Geriatrics Syndrome ได้ทำการคัดกรองโรคสมองเสื่อม, ภาวะซึมเศร้า, ข้อเข่าเสื่อม และภาวะหกล้ม สามารถคัดกรองได้ ร้อยละ 20.48, 27.49, 20.47, และ 20.49 ตามลำดับ โดยผู้สูงอายุที่คัดกรองสุขภาพจะแบ่งเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มป่วย นำมาจัดระบบของการส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาทักษะด้านร่างกายและจิตใจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การดูแลรักษาต่อเนื่อง รวมถึงการติดตามเยี่ยมบ้านต่อเนื่องในชุมชน

ประเด็นการส่งเสริม ป้องกัน ดูแล รักษา และฟื้นฟูผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม และการป้องกันการพลัดตกหกล้ม จังหวัดมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดี ชะลอระยะเวลาเข้าสู่ภาวะพึ่งพิงของผู้สูงอายุ โดยยึดหลัก “ผู้สูงวัยคือหลักชัยของสังคม ไม่ล้ม ไม่ลืม ไม่ซึมเศร้า กินข้าวอร่อย” ด้วย 4 Smart ได้แก่ 1) Smart Walk : ไม่ล้ม 2) Smart Brain : ไม่ลืม 3) Smart Sleep & Emotional : ไม่ซึมเศร้า 4) Smart Eat : กินข้าวอร่อย และดำเนินงานพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมครบวงจรร่วมกับสถาบันเวชศาสตร์ฯ โดยจัดทำแผนงานพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ 2 พื้นที่ ได้แก่ 1) ทุกตำบลใน อ.บางน้ำเปรี้ยว 2) ศสม.และ 1 PPC อ.เมืองฉะเชิงเทรา และร่วมโครงการวิจัยฯ กับสถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวร เพื่อผู้สูงอายุ เรื่อง “การพัฒนาเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการคัดกรองสมองเสื่อมในบริบทประเทศไทย” ในพื้นที่ ต.บางขนาก และ ต.โพรงอากาศ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้สูงอายุ รายอำเภอ ปีงบประมาณ 2562

อำเภอ	ประชากรทั้งหมด	ประชากรผู้สูงอายุ		ผสอ.ตอนต้น (60-69 ปี)		ผสอ.ตอนกลาง (70-79 ปี)		ผสอ.ตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อำเภอเมือง	159,443	27,550	17.28	15,064	54.68	7,551	27.41	4,935	17.91
อำเภอบางคล้า	45,424	9,203	20.26	4,816	52.33	2,644	28.73	1,743	18.94
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว	88,019	14,560	16.54	7,680	52.75	4,239	29.11	2,641	18.14
อำเภอบางปะกง	90,670	14,854	16.38	8,074	54.36	4,195	28.24	2,585	17.40
อำเภอบ้านโพธิ์	52,495	9,757	18.59	5,070	51.96	2,725	27.93	1,962	20.11
อำเภอพนมสารคาม	82,570	14,067	17.04	7,534	53.56	3,976	28.26	2,557	18.18
อำเภอราชสาส์น	12,714	2,291	18.02	1,207	52.68	666	29.07	418	18.25
อำเภอสนามชัยเขต	74,695	9,967	13.34	5,652	56.71	2,843	28.52	1,472	14.77
อำเภอแปลงยาว	45,667	6,455	14.13	3,521	54.55	1,832	28.38	1,102	17.07
อำเภอท่าตะเกียบ	46,631	5,800	12.44	3,294	56.79	1,703	29.36	803	13.84
อำเภอลองเขื่อน	12,934	2,882	22.28	1,398	48.51	868	30.12	616	21.37
จังหวัด	711,262	117,386	16.50	63,310	53.93	33,242	28.32	20,834	17.75

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ 3 มกราคม 2563

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนตำบล และชมรมผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ 2562

อำเภอ	ตำบลทั้งหมด	อปท.ทั้งหมด		ชมรมผู้สูงอายุทั้งหมด (แห่ง)	ชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์คุณภาพ	
		เทศบาล	อบต.		ชมรม	ร้อยละ
เมืองฯ	19	2	18	12	10	83.33
บางคล้า	9	2	7	8	6	75.00
บางน้ำเปรี้ยว	10	6	8	11	7	63.64
บางปะกง	12	10	6	11	9	81.82
บ้านโพธิ์	17	4	12	19	13	68.42
พนมสารคาม	8	5	6	10	10	100
ราชสาส์น	3	0	3	3	3	100
สนามชัยเขต	4	1	4	14	9	64.29
แปลงยาว	4	4	3	7	7	100
ท่าตะเกียบ	2	0	2	7	6	85.71
คลองเขื่อน	5	0	5	4	4	100
จังหวัด	93	34	74	106	84	79.25

หมายเหตุ ข้อมูลรายงานจากการสำรวจปี 2560

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL)

อำเภอ	ประชากร สูงอายุ	ผู้สูงอายุที่คัดกรอง ADL		ติดสังคม		ติดบ้าน		ติดเตียง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองฯ	23,978	7,521	31.37	7,337	97.55	145	1.93	39	0.52
บางคล้า	9,055	4,527	49.99	4,317	95.36	190	4.20	20	0.44
บางน้ำเปรี้ยว	13,631	3,508	25.74	3,473	99.00	26	0.74	9	0.26
บางปะกง	13,582	8,315	61.22	8,164	98.18	119	1.43	32	0.38
บ้านโพธิ์	9,082	3,536	38.93	3,480	98.42	31	0.88	25	0.71
พนมสารคาม	13,043	4,602	35.28	4,403	95.68	141	3.06	58	1.26
ราชสาส์น	2,186	687	31.43	658	95.78	15	2.18	14	2.04
สนามชัยเขต	9,402	4,122	43.84	4,103	99.54	13	0.32	6	0.15
แปลงยาว	6,349	2,688	42.34	2,635	98.03	38	1.41	15	0.56
ท่าตะเกียบ	5,168	3,364	65.09	3,305	98.25	40	1.19	19	0.56
คลองเขื่อน	2,828	1,086	38.40	1,040	95.76	41	3.78	5	0.46
จังหวัด	108,304	43,956	40.59	42,915	97.63	799	1.82	242	0.55

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ 3 มกราคม 2563

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูง

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุ ได้รับการ คัดกรอง (คน)	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	เสี่ยง	ร้อยละ	เสี่ยงสูง	ร้อยละ
เมืองฯ	23,965	7,440	31.05	6,904	92.80	431	5.79	105	1.41
บางคล้า	9,055	2,022	22.33	1,938	95.85	52	2.57	32	1.58
บางน้ำเปรี้ยว	13,628	6,786	49.79	5,792	85.35	680	10.02	314	4.63
บางปะกง	13,567	6,103	44.98	5,964	97.72	109	1.79	30	0.49
บ้านโพธิ์	9,102	3,903	42.88	3,598	92.19	275	7.05	30	0.77
พนมสารคาม	13,027	1,846	14.17	1,360	73.67	322	17.44	164	8.88
ราชสาส์น	2,186	395	18.07	356	90.13	25	6.33	14	3.54
สนามชัยเขต	9,392	4,175	44.45	4,082	97.77	60	1.44	33	0.79
แปลงยาว	6,348	2,863	45.1	2,817	98.39	39	1.36	7	0.24
ท่าตะเกียบ	5,167	942	18.23	867	92.04	50	5.31	25	2.65
คลองเขื่อน	2,827	931	32.93	897	96.35	34	3.65	0	0.00
จังหวัด	108,264	37,406	34.55	34,575	92.43	2,077	5.55	754	2.02

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ 3 มกราคม 2563

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง โรคเบาหวาน จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง (คน)	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	เสี่ยง	ร้อยละ	เสี่ยงสูง	ร้อยละ
เมืองฯ	23,965	9,190	38.35	8,913	96.99	261	2.84	16	0.17
บางคล้า	9,055	2,418	26.7	2,326	96.20	87	3.60	5	0.21
บางน้ำเปรี้ยว	13,628	8,670	63.62	8,038	92.71	561	6.47	71	0.82
บางปะกง	13,567	6,994	51.55	6,871	98.24	115	1.64	8	0.11
บ้านโพธิ์	9,102	5,421	59.56	5,074	93.60	292	5.39	55	1.01
พนมสารคาม	13,027	2,839	21.79	2,354	82.92	394	13.88	91	3.21
ราชสาส์น	2,186	751	34.35	683	90.95	59	7.86	9	1.20
สนามชัยเขต	9,392	4,824	51.36	4,767	98.82	53	1.10	4	0.08
แปลงยาว	6,348	3,183	50.14	3,161	99.31	20	0.63	2	0.06
ท่าตะเกียบ	5,167	1,205	23.32	1,105	91.70	77	6.39	23	1.91
คลองเขื่อน	2,827	1,431	50.62	1,340	93.64	91	6.36	0	0.00
จังหวัด	108,264	46,926	43.34	44,632	95.11	2,010	4.28	284	0.61

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ 3 มกราคม 2563

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง ที่ได้รับการคัดกรอง CVD RISK

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง	ร้อยละ	เสี่ยงต่ำ	ร้อยละ	เสี่ยงปานกลาง	ร้อยละ	เสี่ยงสูง	ร้อยละ	สูงมาก+สูงอันตราย	ร้อยละ
เมืองฯ	23,965	3,723	15.54	483	12.97	1,159	31.13	830	22.29	531	14.26
บางคล้า	9,055	2,351	25.96	412	17.52	754	32.07	478	20.33	280	11.91
บางน้ำเปรี้ยว	13,628	3,878	28.46	678	17.48	1,240	31.98	803	20.71	479	12.35
บางปะกง	13,567	1,762	12.99	253	14.36	577	32.75	349	19.81	225	12.77
บ้านโพธิ์	9,102	2,279	25.04	439	19.26	695	30.50	455	19.96	295	12.94
พนมสารคาม	13,027	2,451	18.81	185	7.55	721	29.42	558	22.77	385	15.71
ราชสาส์น	2,186	726	33.21	124	17.08	240	33.06	138	19.01	109	15.01
สนามชัยเขต	9,392	870	9.26	220	25.29	292	33.56	157	18.05	97	11.15
แปลงยาว	6,348	1,461	23.02	246	16.84	471	32.24	328	22.45	179	12.25
ท่าตะเกียบ	5,167	622	12.04	78	12.54	212	34.08	139	22.35	78	12.54
คลองเขื่อน	2,827	861	30.46	132	15.33	259	30.08	188	21.84	114	13.24
จังหวัด	108,264	20,984	19.38	3,250	15.49	6,620	31.55	4,423	21.08	2,772	13.21

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ 3 มกราคม 2563

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง สุขภาพช่องปาก จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ(คน)	ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	ผิดปกติ	ร้อยละ
เมืองฯ	23,965	5,510	22.99	5,113	92.79	397	7.21
บางคล้า	9,055	1,869	20.64	1,839	98.39	29	1.55
บางน้ำเปรี้ยว	13,628	1,010	7.41	980	97.03	30	2.97
บางปะกง	13,567	2,723	20.07	2,706	99.38	9	0.33
บ้านโพธิ์	9,102	988	10.85	983	99.49	5	0.51
พนมสารคาม	13,027	2,823	21.67	2,460	87.14	362	12.82
ราชสาส์น	2,186	0	0	0	0	0	0
สนามชัยเขต	9,392	2,772	29.51	2,767	99.82	5	0.18
แปลงยาว	6,348	963	15.17	961	99.79	2	0.21
ท่าตะเกียบ	5,167	3,119	60.36	2,937	94.16	181	5.80
คลองเขื่อน	2,827	667	23.59	660	98.95	7	1.05
จังหวัด	108,264	22,444	20.73	21,406	95.38	1,027	4.58

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ 3 มกราคม 2563

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง กลุ่ม Geriatrics Syndrome

โรค	ผู้สูงอายุ(คน)	คัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	ผิดปกติ	ร้อยละ
1.สมองเสื่อม	108,264	2,2168	20.48	21984	99.17	177	0.80
2.ซึมเศร้า		29,767	27.49	26742	89.84	3025	10.16
3.ข้อเข่าเสื่อม		22,162	20.47	21045	94.96	1108	5.00
4.ภาวะหกล้ม		22,181	20.49	21,006	94.70	1,146	5.17

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ 3 มกราคม 2563

จังหวัดขับเคลื่อนการดำเนินงานตำบลมีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care : LTC) ตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบัน มีตำบลเข้าร่วมโครงการฯ 69 ตำบล ได้ขับเคลื่อนตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care : LTC) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 86.02 (ทั้งหมด 93 ตำบล) อำเภอที่มีตำบลยังไม่ผ่านเกณฑ์ 1 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางคล้า ร้อยละ 44.44 (4 ตำบลจาก 9 ตำบล) จากการประเมินตนเองของพื้นที่ พบว่า ตำบลที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ในประเด็นชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ อำเภอที่มีตำบลผ่านเกณฑ์ฯ ร้อยละ 100 ได้แก่ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอพนมสารคาม อำเภอราชสาส์น อำเภอสนามชัยเขต อำเภอแปลงยาว อำเภอท่าตะเกียบ และอำเภอคลองเขื่อน ส่วนการพัฒนากระบวนการดูแลผู้สูงอายุ

ระยะยาว (Long Term Care : LTC) มี Care Manager ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ ในชุมชน จำนวน 173 คน และมีผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care Giver) ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 70 ชม. อบรมอนามัย จำนวน 1,168 คน ซึ่งครอบคลุมทุกพื้นที่ ผู้สูงอายุได้รับการจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care Plan) 1,503 ฉบับ จัดทำ Care plan และเสนอต่อคณะกรรมการ LTC ร้อยละ 77.59 (จากผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง 1,937 คน) และมีการโอนเงินจาก สปสช. มายังหน่วยจัดบริการ (อปท.) เพื่อซื้อ บริการร้อยละ 100 แต่เบิกจ่ายค่าตอบแทนให้กับ Care Giver ร้อยละ 67.53 (52 อปท. จาก 77 อปท. ที่สมัครเข้าร่วมกองทุน LTC) และยังไม่เบิกจ่ายค่าตอบแทนให้กับ Care Giver ร้อยละ 32.46 (25 อปท. จาก 77 อปท. ที่สมัครเข้าร่วมกองทุน LTC) เนื่องจากสมัครเข้ากองทุนปลายปีงบประมาณ 2562 10 แห่ง แล้วไม่มั่นใจในการเบิกจ่าย และมีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานจำนวน 15 แห่ง

ตารางที่ 8 รายงานผลการดำเนินงานโครงการ Long Term Care ปีงบประมาณ 2563

ประจำเดือนพฤศจิกายน 2562

อำเภอ	1. จำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โครงการ LTC (ยอดสะสมของทุกปี 2559-2562)				2. จำนวน Care manager ปีงบ ประมาณ 2563	3. จำนวน Care giver ปีงบ ประมาณ 2563	4. แผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care plan) ที่จัดทำและเสนอต่อคณะกรรมการ LTC แล้ว				5. ตำบล Long Term Care (ยอดสะสมของทุกปี)				6. ผู้สูงอายุที่มีภาวะ พึ่งพิงที่เปลี่ยนแปลงดีขึ้น (รายงาน 30 ก.ย. 62)	
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4			4.1 จำนวน Care plan ปี 2559- 2561 (รายเก่า)	4.2 จำนวน Care plan ปี 2562 (รายใหม่)	4.3 จำนวน Care plan ทั้งหมด ปี 2559-2562 (รายเก่า+ราย ใหม่)	4.4 จำนวน Care plan ปี 59-62 x100	5.1 จำนวน ตำบล ทั้งหมด	5.2 จำนวน ตำบลที่เข้า รวม โครงการ LTC	5.3 จำนวน ตำบลที่ผ่าน เกณฑ์ LTC	5.4 ร้อยละ (จำนวนตำบล ผ่านเกณฑ์/ จำนวนตำบล ทั้งหมด)	กลุ่มติด บ้านเป็น ติดสังคม	กลุ่มติด เตียงเป็น ติดบ้าน
เมืองฯ	266	54	113	47	33	148	229	89	318	66.25	19	13	16	84.21	15	14
บางคล้า	114	34	34	20	11	63	43	71	117	57.92	9	4	4	44.44	-	1
บางน้ำเปรี้ยว	76	11	29	18	15	201	128	15	125	93.28	10	7	10	100.0	6	6
บางปะกง	28	47	5	6	13	75	76	3	79	91.86	12	8	11	91.66	-	-
บ้านโพธิ์	65	10	40	14	25	176	93	36	129	100.00	17	12	14	82.35	5	7
พนมสารคาม	214	61	112	54	27	143	320	264	441	100.00	8	8	8	100.0	21	15
ราชสาส์น	18	8	17	2	3	23	30	9	39	86.67	3	3	3	100.0	4	1
สนามชัยเขต	75	25	20	6	19	122	126	0	126	100.00	4	4	4	100.0	-	-
แปลงยาว	38	20	25	11	12	78	91	17	94	100.00	4	4	4	100.0	-	1
ท่าตะเกียบ	25	7	20	4	10	82	45	11	56	100.00	2	2	2	100.0	8	3
คลองเขื่อน	89	19	32	4	5	57	142	14	144	100.00	5	4	4	80.0	-	-
จังหวัด	1008	296	447	186	173	1,168	1323	529	1503	77.59	93	69	80	86.02	59	48

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
<p>เขตสุขภาพที่ 6</p> <p>1. การดำเนินงาน ตำบลที่มีระบบการ ส่งเสริมสุขภาพดูแล ผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนยังไม่ผ่าน เกณฑ์ ร้อยละ 80 ส่วนเงินกองทุน LTC เบิกจ่ายได้น้อย (ร้อยละ 67.53) ซึ่งเบิกจ่าย ค่าตอบแทนให้ Care giver 52 แห่ง จาก อปท. ที่เข้าร่วม 77 แห่ง</p>		<p>1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา ศักยภาพเครือข่ายด้านผู้สูงอายุใน การดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุ ระยะยาว (Long Term Care)</p> <p>1.2 อบรมฟื้นฟูการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุระยะยาวสำหรับ “Care Manager” เขตสุขภาพที่ 6</p> <p>1.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการ</p>		<p>1.1 ศูนย์อนามัยที่ 6 จัด ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา ศักยภาพเครือข่ายด้าน ผู้สูงอายุในการดำเนินงานการ ดูแลผู้สูงอายุ โดยมีคณะกรรมการ 5 กลุ่ม วัยเข้าร่วมรับฟัง และชี้แจง การประเมินตำบล LTC 4 องค์ประกอบให้พื้นที่เข้าใจ และรับทราบในเดือน พ.ย.62</p> <p>1.2 ศูนย์อนามัยที่ 6 จัดอบรม ฟื้นฟูการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ระยะยาวสำหรับ “Care Manager” เขตสุขภาพที่ 6 ในวันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2562 กลุ่มเป้าหมาย 250 คน</p> <p>1.3 ศูนย์อนามัยที่ 6</p>	

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
		<p>การใช้โปรแกรม Long Term Care (3C) กรมอนามัย</p> <p>1.4 จัดทำแนวทางการส่งเสริมป้องกันการพลัดตกหกล้มของผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 6</p>		<p>จัดประชุมร่วมกับการอบรมฟื้นฟูการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวสำหรับ “Care Manager” เขตสุขภาพที่ 6 ในวันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2562</p> <p>กลุ่มเป้าหมาย 250 คน โดยมี สปสช.เข้าร่วมดำเนินการประชุมและอภิปรายในประเด็นการใช้งานโปรแกรม LTC และการเบิกจ่ายงบ LTC</p> <p>1.4 จากข้อมูลการสำรวจภาวะการหกล้มของผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 6 ในปี 2562 กลุ่มตัวอย่าง 450 คน พบว่าผู้สูงอายุเคยหกล้ม ร้อยละ 26.9 จากการทบทวนและการวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุ พบว่า ปัญหาการพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ</p>	

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
				<p>มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อ การเสียชีวิต ความพิการ และการดูแลของครอบครัว รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดูแล ผู้สูงอายุ ศูนย์ฯ จึงพิจารณา เลือกเป็นปัญหาสำคัญในเขต สุขภาพที่ 6 และศูนย์อนามัย ที่ 6 ได้จัดทำสื่อ Infographic เรื่องการป้องกันการหกล้ม ในผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการให้ องค์ความรู้แก่ประชาชนกลุ่ม ผู้สูงอายุ ผู้ดูแลและคนใน ครอบครัว เผยแพร่ทาง เว็บไซต์ : http://hpc6.anamai.moph.go.th/ewtadmin/ ewt/hpc6/main.php?filename และ เครือข่าย ใน 8 จังหวัด รวมทั้ง มีแผนฯ ในการขับเคลื่อนงาน เพื่อส่งเสริม ป้องกันการพลัด ตกหกล้มในผู้สูงอายุของเขต สุขภาพที่ 6 ปี 2563</p>	

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับเขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
		1.5 ติดตาม/เยี่ยมเสริมพลังการดำเนินงานผู้สูงอายุ		1.5 ศูนย์อนามัยที่ 6 ติดตามการดำเนินงานผู้สูงอายุเขตสุขภาพที่ 6 ใน 8 จังหวัดรับผิดชอบ	
<p>2. การส่งเสริมป้องกัน ดูแล รักษา และฟื้นฟูผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม</p> <p>2.1 ผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม เสี่ยงโรคซึมเศร้าและฆ่าตัวตาย</p> <p>2.2. ผู้สูงอายุยังขาดความรู้เรื่องการดูแลตนเองเพื่อ</p>		<p>2.1 ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6 และจังหวัดพัฒนาศักยภาพครู ก ในการจัดกิจกรรมความสุข 5 มิติ ในชมรมผู้สูงอายุ ให้ครอบคลุมร้อยละ 50 ของชมรมผู้สูงอายุ</p> <p>2.2 ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6 ให้ความรู้แก่ CG ในการดูแลด้านสังคมจิตใจแก่ผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียง</p>		<p>- ประชุมชี้แจงแนวทางการบูรณาการกิจกรรมความสุข 5 มิติ ในชมรมผู้สูงอายุ คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย และจัดทำแผนการดำเนินงานในพื้นที่ปีงบประมาณ 2563</p>	<p>การดำเนินงาน จังหวัดเข้าร่วมพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมครบวงจร : สถาบันเวชศาสตร์ฯ มีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้</p> <p>ระยะที่ 1 (ปี 2561-2562)</p> <p>1.พัฒนาศักยภาพบุคลากร เรื่อง “สมองเสื่อม” ให้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 100 (ทุกตำบลในอ.บางน้ำเปรี้ยว และอ.เมือง</p> <p>2 ศสม. 1 PCC รวมทั้งอำเภออื่นๆ อำเภอละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน</p> <p>2.วางแผนพัฒนาระบบการดูแล</p>

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
ป้องกันภาวะสมอง เสื่อม		รวมถึงการดูแลสุขภาพจิตผู้ดูแล ผู้สูงอายุในชุมชน			<p>ผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม ครบวงจรในระดับเขตสุขภาพ 3.ดำเนินการคัดกรอง/คัดแยก/ คัดกลุ่ม/วินิจฉัย/ส่งต่อ 5,500 คน ซึ่งไม่ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด จึง ดำเนินการต่อในระยะที่ 2 ปี 2563 โดยดำเนินการคัดกรอง/คัดแยก/ คัดกลุ่ม/วินิจฉัย/ส่งต่อ เพื่อให้ ครอบคลุมร้อยละ 50 ของผู้สูงอายุ ในพื้นที่เป้าหมาย และต้องคัดกรอง ผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านทุกคน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการบูรณาการกิจกรรมความสุข 5 มิติในชมรมผู้สูงอายุ โดยสอดคล้อง กับบริบทของพื้นที่ - นำกิจกรรมความสุข 5 มิติ บูรณาการเข้ากับหลักสูตร CG 70 ชม. เพื่อดูแลผู้สูงอายุและผู้ดูแล - มีพื้นที่ต้นแบบในการดูแล สุขภาพจิตผู้สูงอายุ ผ่านกิจกรรม “แก๊งนางฟ้าสร้างสุข” ชมรมผู้สูงอายุ ต.ดอนฉิมพลี อ.บางน้ำเปรี้ยว

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับเขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
					เน้นกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ละลายพฤติกรรม คลายเครียด
3. การส่งเสริม ป้องกัน ดูแล รักษา และฟื้นฟูผู้สูงอายุที่มี ภาวะพลัดตกหกล้ม					-ปี 2561 “ประเด็น ไม่ล้ม ไม่ล้ม ไม่ล้ม เสร้า กินข้าวอร่อย” จังหวัด ได้อบรมแกนนำจากชมรมผู้สูงอายุ ครอบคลุมทุกชมรม จำนวน 510 คน -ปี 2562 ระดับตำบลขยายการ ดำเนินงานในประเด็น “ไม่ล้ม ไม่ล้ม” โดยใช้วิทยากรในพื้นที่ ที่มีศักยภาพ
ระดับจังหวัด 1. การดำเนินงาน ตำบลที่มีระบบการ ส่งเสริมสุขภาพดูแล ผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนยังไม่ผ่าน เกณฑ์ร้อยละ 80		ระดับจังหวัด -ใช้กลไกการขับเคลื่อนการ ดำเนินงานคณะกรรมการ การร่วม สธ. และ สปสช. “คณะกรรมการ ขับเคลื่อน LTC” วิธีดำเนินงาน -ประชุมคณะทำงาน LTC ทุกไตรมาส เพื่อรับฟังปัญหา และหาวิธีแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยคณะทำงาน LTC ประกอบด้วย			

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
		ผู้รับผิดชอบงาน LTC ทั้ง 11 อำเภอ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา - มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบบูรณา การกับงาน อสค.ในการขับเคลื่อน ตำบล LTC ต้นแบบ และผู้ดูแล ผู้สูงอายุ (CM และ CG)			

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานผู้สูงอายุ : การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์ ซึ่งบทบาทของ
สาธารณสุขเกี่ยวข้องในประเด็น

1)พัฒนาวัดให้เป็น “วัดส่งเสริมสุขภาพ”, 2)คัดกรองสุขภาพพระสงฆ์ และ3)สร้างแกนนำพระสงฆ์
(พระคิลานุปัฏฐาก : อสว.) **ซึ่งในประเด็นนี้มีพระผู้ไม่หวั่นไหวข้างหลังคือ พระครูวิวัฒน์จันทคุณเจ้าอาวาส**
วัดราษฎร์บำรุงศักดิ์ (วัดส่งเสริมสุขภาพแห่งแรกของอำเภอบางน้ำเปรี้ยว) โดยปี 2563 ให้การสนับสนุน
1)ปัจจัยและสถานที่ในการอบรม (พระคิลานุปัฏฐาก : อสว.) 2)ริเริ่ม “1 กันต์ 1 กองทุน” เพื่อนำไปช่วยเหลือ
ผู้ด้อยโอกาส (วัสดุ/อุปกรณ์ที่ภาครัฐไม่สามารถจัดซื้อได้)

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

ผลงานเด่น (Best Practice)

1. ตำบล LTC ตำบลคลองนา อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ได้รับรางวัล ตำบลดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว
ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2562
2. Care Manager ดีเด่นระดับจังหวัด ได้แก่ นางสุนีย์ มะเล็ก ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
สอ.เฉลิมพระเกียรติ อ.บางน้ำเปรี้ยว
3. Care Giver ดีเด่นระดับจังหวัด ได้แก่ นางวรรณมา ตลับเพชร จาก รพ.สต.บ้านคลอง
4. มีพื้นที่ต้นแบบในการดูแลสุขภาพจิตผู้สูงอายุ ผ่านกิจกรรม “แก๊งนางฟ้าสร้างสุข” ชมรมผู้สูงอายุ
ตำบลดอนฉิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว โดยเน้นกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ละลายพฤติกรรม คลายเครียด

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

4.1 สำหรับพื้นที่

4.1.1 เยี่ยมเสริมพลัง /ติดตามประเมิน และขับเคลื่อนดำเนินงานตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแล
ผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ 1 อำเภอ ได้แก่
อำเภอบางคล้า ร้อยละ 44.44

4.1.2 เยี่ยมเสริมพลัง /ประสานเครือข่ายในระดับตำบลเบิกจ่ายกองทุน LTC เพื่อจัดบริการดูแล
ผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน ติดเตียง

4.1.3 สนับสนุนการใช้ โปรแกรม Long Term Care (3C) Care Manager, Caregiver, Care Plan
เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางการแก้ปัญหา การวางแผนการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ได้
อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดทำระบบรายงานและการจัดทำ
แผนการดูแลสุขภาพรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม

4.1.4 สนับสนุนให้ทุกชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดมีการบูรณาการโปรแกรมสร้างสุข 5 มิติ โปรแกรม
เสริมสร้างพลังใจในญาติผู้ดูแลผู้สูงอายุ และอบรมการดูแลสุขภาพจิตใจผู้สูงอายุ

4.2 สำหรับส่วนกลาง

4.2.1 การสนับสนุนคู่มือการดำเนินงาน

- คู่มือโปรแกรม 3 C กรมอนามัย

- คู่มือการดำเนินงานตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term

Care) (เกณฑ์ใหม่)

ผู้รายงาน : นางทิพย์วรรณ จุ่มแพง

ตำแหน่ง : พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี : 9 มกราคม 2563

โทร. : 087- 6003874

e-mail : kaeja2521@hotmail.com

ผู้รายงาน : นางสาวสุนทรี เรือนตระกูล

ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี : 9 มกราคม 2563

E-mail : yuice_sun@hotmail.com

ผู้รายงาน : นายชนะศักดิ์ โกยทา

ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี : 9 มกราคม 2563

E-mail : thanasukph@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน : นางยุพา ชัยเพชร

ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านโภชนาการ)

วัน/เดือน/ปี : 9 มกราคม 2563

โทร : 094 - 4794115

E-mail : yupha_dang@hotmail.com